

ŽIVOTNÍ CESTA PANÍ EVY TŮMOVÉ MÍSTO PAMĚTI NÁRODA

Vypracovali: ZŠ Dědina, Žukovského 6, Praha 6
Magdaléna Bernatová, Tadeáš Charwot, Adéla Kořínková, Valérie Řehořová, Daniela
Tejnecká, pod vedením paní učitelky Denisy Pilátové

KŘIŽOVATKA ANDĚL

Adresa: Anděl, Praha 5, Smíchov

V roce 1935 se vše vlastně mělo odehrát úplně jinak a někde jinde. Tatínek byl spolu s maminkou a samozřejmě se zatím nenarozenou paní Evou Tůmovou právě na cestě do porodnice na Malvazinkách, ale jak ona sama říká, tak tatínek jel malinko pozdě, anebo ona sama chtěla na svět trochu dříve, a tak se narodila na křižovatce u Anděla v autě. Nebyl to tedy úplně klasický porod, ale tatínek přesto velmi rychle dojel do porodnice na Malvazinkách, kde už se o maminku a právě narozenou paní Tůmovou řádně postarali.

Křižovatka se nachází v pražské části Smíchov (Praha 5) a už tehdy byla velmi frekventovaná. I dnes je křižovatka důležitým bodem Smíchova a vede tudy spousta tramvajových linek. Už v té době propojovala velkou část pražských čtvrtí (např. Barrandov, Velká Chuchle, Radlice, Jinonice, Motol...). Také zde byla historicky zavedena druhá koněspřežná tramvaj, která poté byla zelektrizována. Bylo to samozřejmě také důležité místo, co se týče obchodů, tržnic atd.

VRŠOVICE

Adresa: Moskevská 29, Praha 10, Vršovice

Když se paní Eva Tůmová se svou rodinou dostala po několika stěhováních do domu ve Vršovicích, neměla sebemenší tušení jakých dobrodružství a strastí zde zakusí.

Začátek II. světové války s sebou přinesl odvod některých příslušníků tehdejší československé armády. Mezi těmito nešťastníky byl i pan major Střelka, tatínek paní Evy a jejího bratra Karla. Scházel zrovna po schodech, když jej tajná policie zastavila. Tehdy už československá armáda neexistovala, byl tedy oblečen v civilu. Zeptali se, kde bydlí Střelkovi, netušíce, že právě mluví s mužem, pro kterého si přišli. Když hlídka odešla do čtvrtého patra, kde se nacházel jejich byt, přeběhl z prvního patra do vedlejšího domu a skrz dveřní okénko pozoroval, zda nevedou jeho rodinu. Tak se nestalo, dojel tedy do Kobylis, kde se nacházelo Bártovo zahradnictví. Pan Bárta, jakožto dobrovolník, jej schoval. Ve vytápěné kotelně její tatínek pobyl šest měsíců, než se mu s cizí pomocí podařilo utéct na Slovensko, později do Polska a Velké Británie. Díky předchozí přípravě a cizí pomoci dokázal spárům Gestapa

uniknout. Maminka se odmítla rozvést, nastalo hromadné zavírání rodinných příslušníků utečenců a odbojářů. Byla zatčena a odvezena do internačního tábora ve Svatobořicích na Moravě. Ve studené vodě prala zakrvácené, špinavé prádlo německých vojáků z fronty. Špatná strava a dech beroucí podmínky ovlivnily mamčin zdravotní stav. Eva Tůmová a její o šest let starší bratr Karel zůstali sami. Jejich příbuzní se k nim nemohli přihlásit, jinak by je zavřeli. Nikdo cizí si je k sobě vzít nemohl, neboť rodiče byli „nezvěstní,“ nikoliv mrtví. Sourozenci tedy čelili problémům, které jim život bez rodičů přinášel.

Hodné sousedky učily děti obstarávat domácnost. Již v šesti letech byla paní Tůmová seznámena s přípravou jednoduchých jídel, jako jsou smažená vajíčka či párky nebo příprava krupicové kaše. Její šatník obsahoval oblečení nakoupené před válkou nebo šaty, které jim zbyly po mamince a tatínkovi. Přídělový systém představoval neustálou opatrnost a nutnost šetřit. Jejich tetičky, statkářky a sestry jejich maminky, se k dětem nemohly přihlásit, neboť jim hrozilo zatčení. Spokojily se tedy s krátkými návštěvami a přivážely dětem potraviny, kterých byl ohromný nedostatek. Podezřívavé policisty přesvědčovaly, že jedou na operaci. Majitelé statků a polností totiž nedostávali potravinové lístky. Dodnes paní Tůmova vzpomíná na chvíle, kdy bylo ohlášeno bombardování, přelet nepřátelských letadel. Učitelky jim za pištění sirén nakázaly ukrýt se do sklepů a bezpečných úkrytů. Ale Střelkovi pozvali své spolužáky k sobě, jelikož tam bylo dost jídla. A jak se divily štedré tetičky, že sourozencům tak dobře chutná.

Občas se stane, že na ulici potká starého pána nebo paní. „Nejsi ty Eva Střelková,“ povídají. „My jsme k vám za války chodívali na škvarkové placky nebo pečené brambory.“ A takovéto vzpomínky jí zanechal dům ve Vršovicích. Ať už ji zavedla životní cesta kamkoli, na místo jejího dětství nikdy nezapomene.

Když se válka chýlila ke konci, němečtí vojáci utíkali. Brány svatobořického tábora se otevřely. Pan Střelka se však smutně vracel do Prahy. Dostala se k němu chybná informace o smrti jeho ženy. Jaké překvapení ale bylo, když se celá rodina opět šťastně setkala. Připraveni čelit dalším nástrahám osudu.

ŠKOLA MAZANKA

Adresa: Zvonařovská 84/13, Praha 8, Kobylisy

Paní Eva Tůmová maturovala v roce 1954. Patřila mezi první ročník maturující z ruštiny, což znamenalo umět základ (umět azbuku, přečíst krátký text či zazpívat písničku). Profese učitelky ji umožnila poznat dokonce Karla Gotta nebo Janu Hlaváčovou. Také ráda vzpomíná na příhody se stahovací tabulí. Jelikož není zrovna vysokého vzrůstu, musela trochu vyskakovat, aby ji stáhla a teprve potom se dozvěděla, jak si jí děti "vychutnávaly".

Po nějaký čas působila paní Eva Tůmová ve škole Mazanka. Jedná se o barokní původně hospodářskou usedlost. Po zabrání majetku zde byla zřízena dvoutřídky a tehdejší školník zde žil kolem 30 let. V současné době se budova i s okolním prostranstvím dostala do soukromého vlastnictví a probíhá zde rekonstrukce.

DŮM NA BÍLÉ HOŘE

*Adresa: vzhledem k novým majitelům a přeměny rodinného domku
na pobočku nejmenované firmy, zde adresu neuvádíme*

Paní Eva Tůmová zdědila v roce 1968 dvě rozpadající se hospodářství. Po dvou letech je prodala a koupila si dům na Bílé Hoře. Když zůstala sama, neměla paní Tůmová dost peněz na to, aby měla celý dům, ale zároveň ho nechtěla prodávat, kdyby se vrátil její bratr ze zahraničí, aby měl kde bydlet. Po nějaké době pronajímala ½ domu kancelářím, kde sama uklízela. V domě bydlela 30 let. V současné době je dům ve vlastnictví Holanďanů, kteří si zde zřídili pobočku své firmy.

WERICHOVA VILA

Adresa: U Sovových mlýnů 501/7, Praha 1, Malá Strana

Když paní Eva Tůmová jela z pohřbu ze Strašnic, potkala na Kampě svojí dávnou kamarádku Janu Werichovou. Při návštěvě u Jany Werichové poznala 8letou holčičku. Od té doby začala pomáhat s výchovou malé dívky. Po nějaké době pro malou Fanču napsal pan Suchý ve hře Kytice roli pážete, aby udělal radost jejímu dědečkovi neboli panu Werichovi. To samozřejmě obsahovalo trochu času, takže paní Tůmová jezdila s holčičkou do divadla Semafor. Při hře paní Evu Tůmovou poslali do malé kantýny, kde byly různé drinky, jako je například voda, pivo nebo káva. Tato: „hospůdka“ byla určena pro herce, kteří zrovna nebyli na scéně a potřebovali trochu vyplnit svůj čas. Mezitím co Fanyňka měla svoje vystoupení, tak paní Eva si tam povídala s různými herci anebo známými lidmi, co zrovna seděli v kantýně. Ve svých 40letech poznala tak například Josefa Dvořáka nebo také Naďu Urbánkovou a mnoho dalších herců, co hráli v tomto představení. Malá holčička měla v paní Evě Tůmové velkou důvěru a proto svoji „chůvu“ navštěvovala i spávala u ní na Bílé hoře..

Po nějaké době pan Werich požádal paní Evu, aby se nastěhovala do volného pokoje, co měli v jejich vile. Ve Fanynčiných 14letech, kdy jí umřeli oba rodiče, Eva Tůmová požádala úřady o svolení, aby dostala 14letou holčičku do své péče. Ale odpověděli, že aby dostala Fanču do své péče, musí mít partnera. A proto, že paní Tůmová tehdy nikoho takového neměla, musela hledat mezi svými příbuznými a kamarády, kdo by si mohl holčičku vzít do své péče. Nakonec se našla přítelkyně Dana Paková, která měla manžela na vozíku a syny Jiříka a Tomáše. Paní Dana Paková nebyla jen její nová maminka, ale i její ředitelka ve škole, takže se s paní Pakovou už znala. Fanyinka dostávala velkou podporu a vystudovala různé školy jako je třeba Gymnázium Nad Štolou, šla na Filozofickou fakultu, kde dostala povolení studovat půl roku ve Švýcarsku. Ve svých 19letech se tam zamilovala a později tam i zůstala a vdala se. Dokonce tam žije až dodnes. Paní Tůmová se seznámila s její 17letou dcerkou Janičkou, kterou potkala na slavnostním otvírání Werichovy rekonstruované vily v červnu 2017.

První zmínka o stavbě pochází z roku 1580. Základem dnešní podoby je pozdní renesance, kvůli přestavbě z druhé čtvrtiny 17. století. Zároveň při přestavbě byla postavena koželužna. V roce 1725 byla budova změněna do šlechtického vlastnictví, kdy byla tato koželužna zrušena. Roku 1803 došlo ke klasicistní přestavbě, při které byla upravena východní část s arkádami v přízemí. Po roce 1918 přišel dům do vlastnictví státu, kdy došlo k velkému množství výměn obyvatel. V roce 2015 se konala rekonstrukce vily nadací Jana a Medy Mládkové. Na konci loňského roku (2017) došlo ještě k rekonstrukci Werichových pokojů. Byla to právě rodinná přítelkyně Werichů, paní Eva Tůmová, která se zasloužila o tuto přeměnu, co nejvíce připomínající dobu Werichova působení ve vile.

Panel s recepty od rodinné přítelkyně Werichů paní Evy Tůmové

DŮM SENIORŮ HVĚZDA

Adresa: Thurnova 30, Praha 6, Bílá Hora

Po letech zážitků našla Eva Tůmová nový domov v Domě seniorů Hvězda na Bílé Hoře. Se svým manželem vzpomínají na staré časy a předávají své příběhy a zkušenosti mladším generacím.

Tento dům seniorů rozhodně nezapadá do vžitě představy zastaralého a neútluného domova. Nabízí nejen asistenční služby, ale i kulturní akce a společné výlety zpříjemňující pobyt. Z pohledu návštěvníka „jde s dobou“ a modernímu zařízení se meze nekladou. Krásně zrenovovaná a barevná budova v žádném případě nepůsobí nudně. Za domovem se rozkládá malý park, který představuje malebné místo k procházce a odpočinku. V komplexu můžeme nalézt i tělocvičnu s běžícími pásy a jinými pomůckami.

Paní Tůmová za svůj život poznala spoustu lidí, prožila dobrodružství, která si my jen stěží dokážeme představit. Osud ji stále přináší překvapení a nové zkušenosti.

ZDROJE

- Pamětnice paní Eva Tůmová
- Návštěva jednotlivých míst, která jsou spjatá se životem paní Evy Tůmové
 - Anděl – Praha 5
 - Vršovice – Moskevská 29, Praha 10
 - Usedlost Mazanka
 - Návštěva Werichovy vily
 - Bílá Hora – dům, ve kterém paní Eva Tůmová kdysi bydlela
 - Návštěva Domu seniorů Hvězda na Bílé Hoře

- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Mazanka>
- <https://www.praha8.cz/Usedlost-Mazanka.html>
- <http://www.werichovavila.cz/historie/>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Werichova_vila

Vršovice

*Usedlost Mazanka,
dřívě škola*

Dům na Bílé Hoře

Dům seniorů na Bílé Hoře

Werichova vila

*Návštěva
Werichovy vily*

